

Nr 175.

Av herr **Lindhagen**, om ändring i de allmänna grunderna för hushållningssällskapen.

Vid 1923 års riksdag antogs på regeringens förslag en »omläggning i demokratisk riktning av hushållningssällskapens organisation».

Denna demokratisering bestod bland annat däruti, att »envar kommunalt röstberättigad, vilken idkar lanthushållning eller därtill hörande binäring eller fiske eller hemslöjd skall äga inträda som ledamot. Förut hade ledamotskapet berott helt och hållet på inval. Emellertid behölls i de nya bestämmelserna även invalsrätt, för att kunna invälja någon intresserad eller kunnig person, vilken icke sysslade med de angivna yrkena såsom näringsfång.

Vid den genomförda demokratiseringen uteslöts emellertid lant- och skogsarbetarna, ehuru de givetvis borde få tillhöra ett sällskap för tekniskt jordbruksvård. En motion, som ville giva även dem tillträde, avslogs emellertid, och yppades under debatten i första kammaren att propositionen tillkommit genom kompromiss mellan några i departementet tillkallade vederbörande. I det ursprungliga förslaget läser nämnda arbetare otvetydigt tillagts sådan rätt. Frågan synes hava gällt antingen ingen demokratisering eller en demokratisering utan arbetare-element.

Någon förändring i sällskapets karaktär torde knappast vara att förvänta med den nya ordningen. De gamla ledningarna komma säkerligen att bibehålla sitt inflytande. För anslutning fordras för övrigt även skyldighet att erlagga ledamotsavgift, vilket ock utgör en garanti mot förändringar. Emellertid kan det icke vara annat än riktigt, att lant- och skogsarbetarna erhålla rätt till inträde i en organisation, som i vissa delar sysslar med den sociala jordfrågan. Vem som helst borde för övrigt hava rätt till inträde. Den åberopade kompromissen binder ingen, som ej deltagit i densamma, och efter det nyval till andra kammaren ägt rum, anses ju ett dylikt avtal icke bindande ens för de skyldige.

Det säges att i många hushållningssällskap lämnas nu fritt tillträde även till nämnda arbetare och till och med industriarbetare. Detta innebär en fri tolkning i strid mot ordalagen och berättelsen om dessas tillkomst. Så mycket större skäl är det då, att, till undvikande av tvekan och olika tolkningar, också tydligt lagfästa denna spirande praxis. Helst bör det då ske genom fritt tillträde åt alla, varigenom invalsrätten ock blir obehövlig.

Under åberopande av den fullständigare utredningen i motionen nr 187 för år 1923 inom första kammaren hemställes,

Motioner i Första kammaren, Nr 175.

att riksdagen måtte besluta den ändring i de allmänna grunderna för hushållningssällskapen:

1:o) att 2 § erhåller följande ändrade lydelse: »Envar kommunalt röstberättigad äger efter därom gjord, av ledamotsavgift åtföljd, skriftlig anmälan inträda såsom ledamot i hushållningssällskap, inom vars område han är bosatt»; eller

2:o) om detta ej kan bifallas, att sagda 2 § erhåller den förändrade lydelsen, att envar kommunalt röstberättigad, vilken idkar lantushållning eller därtill hörande binäring, eller fiske eller hemslöjd *eller väsentligen försörjer sig såsom lant- eller skogsarbetare*, skall äga inträda som ledamot.

Stockholm den 22 januari 1925.

Carl Lindhagen.

I förestående yrkanden instämma:

<i>S. Luterkort.</i>	<i>J. G. Walles.</i>	<i>C. I. Asplund.</i>
<i>A. Björkman.</i>	<i>Torsten Ström.</i>	<i>Carl Eriksson.</i>